

Dokument s plenarne sjednice

B9-0166/2024

8.3.2024

PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen slijedom izjave potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika
Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku

u skladu s člankom 132. stavkom 2. Poslovnika

o tješnjim vezama između EU-a i Armenije i potrebi za mirovnim sporazumom
između Azerbajdžana i Armenije
(2024/2580(RSP))

Nathalie Loiseau, Petras Auštrevičius, Fabio Massimo Castaldo, Bernard Guetta, Karen Melchior, Dragoš Pîslaru, María Soraya Rodríguez Ramos, Ramona Strugariu, Dragoș Tudorache, Hilde Vautmans
u ime Kluba zastupnika Renew

Rezolucija Europskog parlamenta o tješnjim vezama između EU-a i Armenije i potrebi za mirovnim sporazumom između Azerbajdžana i Armenije (2024/2580(RSP))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Armeniji, Azerbajdžanu i stanju u Gorskom Karabahu,
  - uzimajući u obzir Sveobuhvatni i pojačani sporazum o partnerstvu između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Armenije, s druge strane¹ (CEPA), koji je u potpunosti stupio na snagu 1. ožujka 2021.,
  - uzimajući u obzir izjavu Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 21. rujna 2023. o razvoju događaja u Gorskem Karabahu i izjavu glasnogovornika Europske službe za vanjsko djelovanje od 29. rujna 2023. o raseljavanju ljudi iz Gorskog Karabaha,
  - uzimajući u obzir izjavu Visokog predstavnika od 4. listopada 2023. o ratifikaciji Rimskog statuta Međunarodnog kaznenog suda od strane Armenije,
  - uzimajući u obzir zajedničku izjavu Ureda predsjednika Republike Azerbajdžana i Ureda premijera Republike Armenije od 7. prosinca 2023.,
  - uzimajući u obzir izjavu nakon sastanka azerbajdžanskog predsjednika Aljeva, armenskog premijera Pashinjana, francuskog predsjednika Macrona i predsjednika Europskog vijeća Michela održanog 6. listopada 2022.,
  - uzimajući u obzir Povelju Ujedinjenih naroda, Helsinški završni akt i Deklaraciju iz Almatija od 21. prosinca 1991.,
  - uzimajući u obzir zajednički radni dokument službi od 9. veljače 2024. pod nazivom „Izvješće o provedbi partnerstva s Armenijom” (SWD(2024)0041),
  - uzimajući u obzir članak 132. stavak 2. Poslovnika,
- A. budući da je Armenija posljednjih godina doživjela znatne političke promjene te da je njezina vlada predana i osiguravanju funkcioniranja demokratskih institucija i korištenju Sveobuhvatnog i pojačanog sporazuma o partnerstvu između EU-a i Armenije kao plana za reforme za modernizaciju zemlje, unatoč znatnim izazovima;
- B. budući da EU i Armenija dijele zajednički interes te da su predani jačanju i intenziviranju svojih odnosa na temelju zajedničkih vrijednosti;
- C. budući da je armenska vlada u više navrata izrazila interes za približavanje EU-u;

---

¹ SL L 23, 26.1.2018., str. 4.

budući da je kao odgovor na to Europsko vijeće zadužilo potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i Komisiju da istraže načine za jačanje svih aspekata odnosa EU-a i Armenije;

- D. budući da se Vijeće za partnerstvo EU-a i Armenije peti put sastalo 13. veljače 2024. i postiglo dogovor o novom programu partnerstva EU-a i Armenije, kojim se utvrđuju ambiciozniji zajednički prioriteti za suradnju u svim područjima;
- E. budući da se u nedavno objavljenom izvješću o provedbi partnerstva opisuje napredak koji je Armenija postigla u provedbi Sveobuhvatnog i pojačanog sporazuma o partnerstvu, uključujući reformu pravosuđa, borbu protiv korupcije, osnivanje Ministarstva unutarnjih poslova i reformu policijske službe u Armeniji, uz potporu EU-a;
- F. budući da je EU i dalje ključni partner u reformi i najveći donator pomoći u Armeniji;
- G. budući da Armenia ostvaruje dobre rezultate u okviru Gospodarskog i investicijskog plana za Istočno partnerstvo, s gotovo 500 milijuna EUR uloženih sredstava koja su već mobilizirana u sektorima koji se kreću od potpore malim i srednjim poduzećima do obrazovanja;
- H. budući da je Azerbajdžan u rujnu 2023., nakon devet mjeseci nezakonite blokade, nasilno zauzeo teritorij Gorskog Karabaha, što je dovelo do prisilnog raseljavanja 100 000 Armenaca koji su pobegli u Armeniju; budući da je EU pružio humanitarnu pomoć raseljenim osobama iz Gorskog Karabaha i da je nedavno najavio dodatnih 5,5 milijuna EUR humanitarne pomoći; budući da je samoproglašena Republika Artsakh prestala postojati 1. siječnja 2024., nakon što su njezine vlasti pod prisilom dogovorile njezino raspuštanje;
- I. budući da Azerbajdžan i dalje drži u zatvoru velik broj armenских vojnika i civila, uključujući članove vlade prethodno samoproglašene Republike Artsakh; budući da postoje dokazi da se armenska kulturna baština uništava i da Azerbajdžan oskvrtjuje armenska groblja u Gorskem Karabahu;
- J. budući da su Armenci iz Gorskog Karabaha izgubili imovinu i osobne predmete dok su bježali od vojske Azerbajdžana i da im oni otad nisu vraćeni;
- K. budući da je u veljači 2023. EU rasporedio svoju misiju u Armeniji (EUMA) s mandatom koji traje do veljače 2025.; budući da je ta misija zadužena za promatranje razvoja događaja na armensko-azerbajdžanskoj granici, ali da to može samo na armenском dijelu jer je Azerbajdžan odbio raspoređivanje te misije na svojem tlu, unatoč tome što je EUMA isključivo civilna i nenaoružana misija; budući da je EUMA meta dezinformacija koje šire azerbajdžanske vlasti i mediji pod kontrolom vlade; budući da je u prosincu 2023. Vijeće EU-a za vanjske poslove postiglo dogovor o povećanju prisutnosti misije EUMA na terenu sa 138 na 209 članova osoblja;
- L. budući da su Armenia i Azerbajdžan sudjelovali u pregovorima o mirovnom sporazumu između tih dviju zemalja, normalizaciji svojih odnosa te granicama prije i nakon vojnog preuzimanja Gorskog Karabaha od strane Azerbajdžana, što je u suprotnosti s Madridskim načelima o priznavanju teritorijalne cjelovitosti, poštovanju

samoodređenja i odricanju od uporabe sile; budući da se Armenija u znak dobre volje nije usprotivila organizaciji konferencije COP29 u Bakuu;

- M. budući da je 17. veljače 2024. u Münchenu održan sastanak azerbajdžanskog predsjednika Alijeva i armenskog premijera Pashinjana, čiji je domaćin bio njemački kancelar Scholz, te da su ostvareni dodatni koraci u planiranju mirovnih pregovora;
- N. budući da, međutim, dvije strane još uvijek nisu postigle mirovni sporazum i ne slažu se oko niza pitanja, uključujući otvaranje prometnih veza i razgraničenje granica; budući da Azerbajdžan zahtijeva otvaranje koridora kroz Armeniju koji bi povezao kopneni Azerbajdžan s njegovom eksklavom Nahičevanom i koji bi bio pod kontrolom ruskih graničnih postrojbi, a Armenci ne bi provodili carinske ili granične kontrole, čime se zanemaruje suverenitet Armenije; budući da Armenija predlaže „Križanje mira“ (engl. *Crossroads of Peace*), koje podrazumijeva povezivanje kontinentalnog Azerbajdžana s Nahičevanom, s armenskim graničnim i carinskim kontrolama;
- O. budući da je u međuvremenu sigurnosno stanje i dalje napeto, što je vidljivo iz incidenta od 13. veljače 2024. u kojem su kao posljedica azerbajdžanske pucnjave u armenskoj južnoj pokrajini Sjunik četiri armenska vojnika ubijena, dok je jedan ranjen; budući da je 15. veljače 2024. armenski premijer Pashinjan izjavio da postoje razlozi za zabrinutost u vezi s planiranim vojnim djelovanjima Azerbajdžana kojima se nastoji dovesti do eskalacije sukoba te se riskira izbijanje pravog rata;
- P. budući da azerbajdžansko vodstvo i dalje daje iridentističke izjave u odnosu na suvereno državno područje Armenije; budući da je od svibnja 2021. azerbajdžanska vojska u nekoliko navrata okupirala različite dijelove suverenog teritorija Armenije, ukupne površine od 170 km², čime su prekršene prethodne preuzete obveze te da se to dogodilo unatoč aktualnim mirovnim pregovorima; budući da se odbija povući opravdavajući to nepostojanjem razgraničenja granica;
- Q. budući da se već nekoliko godina provode naporci za destabilizaciju koji potječu iz Rusije i koji su usmjereni na Armeniju; budući da je armenska vlada poduzela hrabre korake, kao što je zamrzavanje sudjelovanja Armenije u Organizaciji ugovora o zajedničkoj sigurnosti i pristupanje Rimskom statutu Međunarodnog kaznenog suda; budući da su mnogi Armenci demonstrirali u znak sjećanja na Alekseja Navaljnog u Erevanu;
- R. budući da je Francuska odlučila povećati svoju potporu Armeniji pružanjem vojne pomoći kako bi toj zemlji pomogla da reformira svoju vojsku i odvrati od novih vojnih činova agresije na njezino međunarodno priznato državno područje;
- S. budući da je Armenija u više navrata tražila od EU-a da je uvrsti među korisnike Europskog instrumenta mirovne pomoći;
- T. budući da je EU predan promicanju sigurne, stabilne, mirne i prosperitetne regije južnog Kavkaza u korist svih njegovih stanovnika;
- 1. pozdravlja i potiče novu dinamiku u odnosima EU-a i Armenije; poziva na kontinuiranu provedbu nedavno dogovorenog programa partnerstva EU-a i Armenije, naglašavajući potrebu za aktivnim ostvarivanjem i postizanjem ambicioznih zajedničkih prioriteta za

suradnju; smatra da je sveobuhvatno partnerstvo između EU-a i Armenije logičan ishod izbora Armenije u korist demokracije, vladavine prava, borbe protiv korupcije i poštovanja međunarodnog poretku utemeljenog na pravilima;

2. pozdravlja predanost Armenije provedbi Sveobuhvatnog i pojačanog sporazuma o partnerstvu te napredak koji je ostvarila u provedbi plana tog sporazuma; pozdravlja činjenicu da armenska vlada prepoznaće Sveobuhvatni i pojačani sporazum o partnerstvu kao strateški plan za ključne reforme u Armeniji; pohvaljuje Armeniju zbog znatnih reformi i procesa demokratizacije koji provodi posljednjih godina te zbog toga što je zahvaljujući navedenom postala predvodnik u demokraciji i borbi protiv korupcije u regiji; poziva Vijeće za partnerstvo EU-a i Armenije da nastavi blisko surađivati kako bi se unaprijedile trenutačne i buduće reforme u Armeniji;
3. podržava Armeniju u njezinim stalnim naporima da provede reforme i ojača demokraciju, vladavinu prava i dobro upravljanje; poziva Armeniju da u tom pogledu nastavi surađivati s EU-om te poziva EU da pruži pojačanu potporu u tim područjima, posebice tehničku potporu i razmjenu stručnog znanja; potiče aktivno sudjelovanje Armenije u politici Istočnog partnerstva kao jedan od načina poticanja dobrosusjedskih odnosa na južnom Kavkazu;
4. cijeni potporu Armenije zemljama kandidatkinjama za članstvo u EU-u kao što su Ukrajina, Republika Moldova i Gruzija; smatra da bi se, ako Armenija nastavi provoditi trajne reforme kojima se učvršćuju njezina demokracija i vladavina prava, mogao utrti put za transformativnu fazu u odnosima EU-a i Armenije ako Armenija bude zainteresirana;
5. poziva EU i države članice da prepoznaju napredak koji je Armenija postigla tijekom posljednjih godina u provedbi sporazuma o pojednostavljenju izdavanja viza i ponovnom prihvatu te da započnu dijalog o liberalizaciji viznog režima s Armenijom kako bi se poduprli međuljudski kontakti i učvrstili bilateralni odnosi;
6. napominje da se u posljednjih deset godina obujam bilateralne trgovine između Armenije i EU-a povećava; potiče Armeniju, EU i države članice te europska poduzeća i ulagače da poduzmu potrebne korake kako bi se dodatno poboljšali njihovi gospodarski i trgovinski odnosi; pohvaljuje uspjeh gospodarskog i investicijskog plana te potiče EU i Armeniju da nastave poticati javna i privatna ulaganja za promicanje održivog razvoja u Armeniji;
7. ističe važnu ulogu civilnog društva u oblikovanju i provedbi ključnih reformi; poziva armensku vladu da ojača suradnju s organizacijama civilnog društva; poziva delegaciju EU-a u Armeniji i predstavništva država članica u Armeniji da povećaju svoju potporu radu civilnog društva i boraca za ljudska prava;
8. zabrinut je zbog neumornog ruskog upletanja koje uključuje kampanje dezinformiranja u Armeniji, usmjerene protiv armenских vlasti te protiv EU-a i njegovih država članica; poziva EU i njegove države članice da surađuju s armenskim vlastima u borbi protiv estranog zlonamjernog upletanja, uključujući dezinformacije;
9. pozdravlja rad civilne misije EU-a u Armeniji; pozdravlja spremnost Armenije da olakša rad te misije na svojem državnom području; prima na znanje stalno odbijanje

Azerbajdžana da prihvati prisutnost misije EU-a na svojoj strani granice i stalne kampanje ocrnjivanja misije EUMA koje potječu iz Azerbajdžana; žali zbog činjenice da su ruski službenici graničnog nadzora smješteni u Armeniji onemogućili misiji EUMA da dođe do sela Nerkin Hand, u kojem su nedavno ubijena četiri armenska vojnika; poziva EU i njegove države članice da dodatno ojačaju mandat misije EUMA, povećaju je i produlje njezino trajanje;

10. osuđuje huškačku retoriku azerbajdžanskih dužnosnika usmjerenu protiv EU-a, njegovih država članica, EUMA-e i armenских vlasti; očekuje da u takvim slučajevima EU i njegove države članice pozovu na razgovor azerbajdžanske veleposlanike čije se redovite izjave ne mogu smatrati prihvatljivim diplomatskim ponašanjem; oštro osuđuje nedavne pokušaje Azerbajdžana da se uplete u nacionalne politike nekih država članica EU-a;
11. poziva EU da pozitivno odgovori na zahtjev Armenije za potporu putem Europskog instrumenta mirovne pomoći i da pruži potporu armenskoj vojsci; pozdravlja mjere koje je poduzela Francuska kako bi Armeniji pružila obrambenu vojnu potporu i potiče države članice da razmotre slične inicijative;
12. poziva EU i njegove države članice da znatno povećaju svoju humanitarnu i finansijsku pomoć Armeniji, koja je primila desetke tisuća izbjeglica iz Gorskog Karabaha; pozdravlja dodatnu humanitarnu pomoć EU-a u iznosu od 5,5 milijuna EUR; ponavlja svoj poziv EU-u da pomogne u uspostavi i financiranju stipendija za učenike i studente koji su stigli iz Gorskog Karabaha;
13. potiče Armeniju i Azerbajdžan da poduzmu daljnje konstruktivne korake u svojim pregovorima i da što prije potpišu sveobuhvatni mirovni sporazum na temelju priznavanja suvereniteta, teritorijalne cjelovitosti i nekorištenja sile; potiče i podupire daljnji napredak u aktivnostima azerbajdžanskih i armenских komisija za razgraničenje granica kako bi se dovršio postupak razgraničenja granica; poziva obje strane da surađuju kako bi se dovršio postupak razminiranja;
14. ponovno izražava potporu suverenitetu i teritorijalnoj cjelovitosti i Azerbajdžana i Armenije; ponavlja svoj zahtjev za povlačenje azerbajdžanskih postrojbi s cjelokupnog suverenog državnog područja Armenije; odbacuje iredentističke i provokativne izjave azerbajdžanskih dužnosnika kojima se prijeti teritorijalnoj cjelovitosti i suverenitetu Armenije te izražava ozbiljnu zabrinutost zbog njih; poziva Azerbajdžan da ponovno potvrdi svoju bezrezervnu predanost teritorijalnoj cjelovitosti Armenije;
15. smatra da bi, ako Azerbajdžan ne oslobodi armenski teritorij ili započne s dodatnim vojnim djelovanjem protiv Armenije, EU trebao odmah donijeti ciljane sankcije protiv azerbajdžanskih donositelja odluka, uključujući zabrane izdavanja viza, zamrzavanje imovine i preispitivanje uvoza plina iz Azerbajdžana;
16. poziva Tursku, Pakistan i druge azerbajdžanske saveznike da se suzdrže od poticanja ponašanja iz Bakua kojim se potiče rat i da iskoriste svoj utjecaj u korist brzog zaključenja mirovnih pregovora;
17. izražava čvrsto protivljenje tonu nekih nedavnih izjava čelnika Komisije i Europskog vijeća u kojima se azerbajdžanskom predsjedniku Alijevu čestita na njegovu ponovnom

izboru, a da se pritom ne spominje nedostatak demokracije u Azerbajdžanu te se Azerbajdžan na obmanjujući način kvalificira kao pouzdan partner; potvrđuje da te izjave ne odražavaju stajalište Europske unije i da nikad nisu trebale biti dane u svjetlu etničkog čišćenja koje u Gorskem Karabahu provodi Azerbajdžan;

18. poziva Azerbajdžan da osloboди sve stanovnike Gorskog Karabaha uhićene od 19. rujna 2023., uključujući bivše dužnosnike iz te regije i sve ostale koji su uhićeni prije i nakon 19. rujna 2023., kao i sve druge armenske ratne zarobljenike, te da se obveže na široku amnestiju;
19. izražava duboku zabrinutost za očuvanje kulturne, vjerske i povijesne baštine u Gorskom Karabahu nakon masovnog egzodusa karabaških Armenaca; potiče Azerbajdžan da se suzdrži od dalnjeg uništavanja ili mijenjanja porijekla kulturne, vjerske i povijesne baštine u toj regiji te da umjesto toga nastoji očuvati, zaštititi i promicati tu bogatu raznolikost u skladu sa standardima UNESCO-a, rješenjem Međunarodnog suda pravde od 7. prosinca 2021. i međunarodnim obvezama Azerbajdžana; potiče UNESCO da poduzme hitne mjere za očuvanje i zaštitu armenske kulturne baštine u Gorskom Karabahu koja je ugrožena; poziva na jačanje suradnje između Armenije i EU-a u pogledu praćenja sustavnog uništavanja armenske kulturne baštine (crkava, samostana, groblja, spomenika, palača itd.) koje provodi Azerbajdžan, posebno putem Satelitskog centra EU-a;
20. nalaže svojoj predsjednicici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, vladama i parlamentima država članica, Organizaciji za europsku sigurnost i suradnju, Vijeću Europe te predsjednicima, vladama i parlamentima Armenije i Azerbajdžana.